

Enhed
Udsatte Voksne og
Civilsamfund

Sagsbehandler
Christine Staugaard
Rasmussen

Koordineret med

Sagsnr.
2017 - 5228

Doknr.
632739

Dato
13-12-2018

Lovforslag om styrket behandlingsgaranti for personer med et stofmisbrug m.v.

Baggrund

Lovforslaget fremsættes som led i udmøntningen af satspuljeaftalen på sundhedsområdet for 2019-2022 mellem regeringen (Venstre, Liberal Alliance og Konservative), Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Alternativet, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti.

Af aftalen fremgår, at satspuljepartierne er enige om at afsætte midler til bl.a. at styrke den gældende behandlingsgaranti og forbedre den kommunale behandlingsindsats. Dette understøttes bl.a. ved en lovændring af servicelovens § 101 om social behandling af stofmisbrug, der skal tydeliggøre retstilstanden for borgeren ift. behandlingsgarantien. Lovændringen skal endvidere sikre, at kommunerne i forbindelse med behandlingen kan anvende gavekort, der har vist sig som et effektivt redskab til at mindske frafald og øge behandlingseffekten.

Aftalen er bl.a. indgået på baggrund af den tværministerielle *Undersøgelse af mulighederne for at forkorte behandlingsgarantien for personer med et stofmisbrug* fra oktober 2018. Undersøgelsen viser, at der særligt i forhold til den sociale behandling er forskel blandt kommunerne i tolkningen af den eksisterende behandlingsgaranti, som særligt knytter sig til forløbet fra borgerens henvendelse til iværksættelse af egentlig behandling senest 14 dage senere. Undersøgelsen og de 11 forslag, der er stillet i undersøgelsen til at styrke indsatsen på området, kan findes på følgende link: <http://socialministeriet.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2018/okt/11-nye-forslag-skal-sikre-bedre-behandling-til-mennesker-med-stofmisbrug/>.

Aftalen om udmøntning af satspuljen på sundhedsområdet for 2019-2022 er endvidere indgået på baggrund af de usædvanligt gode resultater fra projektet *Metodeprogram på stofmisbrugsområdet*, hvor en ny behandlingsmetode til unge fra 15 til 25 år med et stofmisbrug er afprøvet i perioden 2013-2018. I projektet kombineres individuel behandling med forskellige elementer i form af fx påmindelser om aftaler, gavekort ved hvert andet fremmøde og opfølgende behandling. Effektevalueringen viser, at halvdelen kommer ud af deres misbrug og fortsat er stoffri ni måneder efter behandlingens start. Til sammenligning er kun omkring en tredjedel stoffri efterfølgende i andre behandlinger.

Det bemærkes derudover, at satspuljekredsen på børne- og socialområdet i regi af Udviklings- og Investeringsprogram på voksenområdet for 2019 har besluttet at udbrede metodeprogrammet i dens nuværende form til flere kommuner og videreudvikle metoden i forløb med gruppebehandling til unge fra 15 til 25 år.

Lovforslagets indhold

1) *Styrket behandlingsgaranti*

Der foreslås følgende ændringer i servicelovens § 101 om social behandling af stofmisbrug:

Afgørelse om behandling og afdækning af borgerens problemer og behov

Det tilføjes bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om behandling på baggrund af en helhedsorienteret afdækning af borgerens problemer og behov. Kommunalbestyrelsen kan anmode et behandlingstilbud om at foretage afdækningen af borgerens problemer og behov. Afdækningen skal foretages inden for 14 dage med henblik på, at kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse og visitere borgeren til et effektivt behandlingstilbud og påbegynde sin behandling inden for behandlingsgarantiens frist.

Formålet med forslaget er at understøtte, at borgere med et misbrug får den rette misbrugsbehandling og evt. anden hjælp og støtte, der måtte være behov for. Det foreslås, at behandlingstilbuddene kan foretage afdækningen, fordi de har kendskab til målgruppen og den faglige ekspertise i behandling. Det vil fortsat påhvile kommunalbestyrelsen at sikre, at behandlingen lever op til formålet med at tilbyde social behandling af stofmisbrug.

Samtidig med, at det foreslås at indføre i servicelovens § 101, at der skal foretages en afdækning af borgerens problemer og behov, ophæves kravet om at benytte et bestemt redskab hertil i form af ASI, jf. § 25 i bekendtgørelse nr. 1590 af 14. december 2017 om dataindberetninger på socialområdet. Med lovforslaget stilles ikke krav om, at der skal benyttes et bestemt redskab til at foretage afdækningen. Metodefriheden i forhold til redskab er bl.a. begrundet i, at der i dag findes flere validerede redskaber, som er målrettet flere forskellige målgrupper med rusmiddelproblematikker. Med satspuljeaftalen på sundhedsområdet er endvidere aftalt at omprioritere midler til, at Center for Rusmiddel forskning skal stille forskellige digitale redskaber til at foretage afdækningen af borgerens problemer og behov til rådighed som et frivilligt tilbud til kommuner og behandlingstilbud.

Udarbejdelse af behandlingsplan

Det tilføjes bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at behandlingstilbuddet ved behandlingens start udarbejder en behandlingsplan, der har til formål at sikre sammenhæng mellem de problemer og behov, der er afdækket ved foreslåede afdækning af borgerens problemer og behov, og den behandling der iværksættes. Såfremt der er udarbejdet en handleplan, jf. servicelovens § 141, vil behandlingsplanen med fordel kunne koordineres med denne, så der sikres en sammenhæng mellem de forskellige indsatser, borgeren modtager.

Formålet med forslaget er at understøtte borgerens motivation og ejerskab til behandlingen samt en systematisk, målrettet og sammenhængende tilrettelæggelse af behandlingsforløbet og evt. øvrige indsatser, som borgeren modtager.

2) Udbredelse af effektive behandlingsmetoder (gavekort)

Det er vurderingen, at det forudsætter lovhjemmel at anvende gavekort i forbindelse med i behandling af personer med et stofmisbrug. I projektperioden for *Metodeprogram på stofmisbrugsområdet* har der været hjemmel til at anvende gavekort ved tekstanmærkning på finansloven. På baggrund af projektets gode resultater foreslås derfor følgende ændringer i servicelovens § 101 og ligningslovens § 7:

Anvendelse af gavekort i forbindelse med behandling af personer med et stofmisbrug

Det tilføjes servicelovens § 101, at i forbindelse med tilbud om social behandling af stofmisbrug og under behandlingsforløbet kan kommunalbestyrelsen anvende gavekort med henblik på at fastholde personen i behandling. Med et gavekort forstås et elektronisk eller fysisk tilgodebevis på et bestemt beløb til at kunne købe varer i en bestemt forretning. Målgruppen for ordningen er voksne og børn og unge under 18 år, der er i social behandling for et stofmisbrug.

Med henblik på at sikre gavekortets effekt tilføjes det endvidere bestemmelsen, at gavekortets værdi ikke fradrages i forsørgelsesydelse eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser. Ligesom det sikres med ændringen af ligningsloven, at gavekortets værdi er skattefritaget.

Formålet med forslaget er at understøtte udbredelsen af en af meget effektiv behandlingsmetode.

3) Indførelse af bemyndigelsesbestemmelse

I relation til ovenstående foreslåede ændringer af servicelovens § 101 foreslås det at indføre en bemyndigelsesbestemmelse, som giver børne- og socialministeren bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om afdækningen af borgernes problemer og behov og om anvendelse af gavekort.

Formålet med bemyndigelsesbestemmelsen er at sikre en fleksibilitet i reguleringen af krav til fx, hvilke forhold kommunen skal afdække hos borgeren. Ligesom hvis det vurderes nødvendigt at regulere anvendelsen af gavekort, herunder antal gavekort pr. behandlingsforløb eller beløbsgrænse, efterhånden som erfaringerne med anvendelse af gavekort bliver større, herunder i de ovennævnte projekter der iværksættes i regi af Udviklings- og Investeringsprogrammet på voksenområdet.